

บทที่ 3

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

รัฐได้มีนโยบายในการดำเนินโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นสร้างชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงานสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาพัฒนาเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์และบริการคุณภาพในการดำเนินการตามนโยบาย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องใช้กลไกของหน่วยการทั้งระบบขับเคลื่อนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินงานร่วมกัน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติโดยรวม

แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดย “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

ขบวนการสร้างรายได้โดยการพึ่งตนเอง (กรมการพัฒนาชุมชน, 2544; อัจฉรวรรณ 2544; สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2544) เป็นแนวคิดที่เน้นขบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ในแต่ละหมู่บ้านหรือตำบล แนวคิดนี้สนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ (Product) และตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์นี้โดยเฉพาะ โดยที่ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งตนเอง (Self-reliance) เป็นหลัก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในขบวนการนี้จำเป็นต้องอุทิศพลังงาน (energy) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และความปรารถนา (desire) ที่จะใช้ทรัพยากรที่หาพบในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อที่จะสร้างการกินดีอยู่ดี และคุณภาพชีวิตมุ่งสู่ตลาดสากล พร้อม ๆ กับการเน้นท้องถิ่น ขบวนการนี้พยายามที่จะเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะของท้องถิ่นเป็นหลัก ให้เข้าสู่มาตรฐานสากล เพื่อจะขยายขอบเขตตลาดไปสู่ตลาดโลก เสริมกับการตลาดในประเทศ คนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือร่วมใจกันให้คำแนะนำ และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน มีจุดประสงค์ไปในทางเดียวกัน จึงจะสามารถทำให้ความคิดนั้น ๆ สำเร็จได้ สิ่งที่มีมองเห็นได้ชัดก็คือ การคิดค้น และการสร้างผลิตภัณฑ์บนรากฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม สิ่งที่มีมองไม่เห็นคือ พลังแห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในท้องถิ่นซึ่งจะเกิดจากความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันนั่นเอง แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นนี้เป็นการสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงามให้คงอยู่ต่อไป สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนรุ่นใหม่ต่อไป แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกันกับธรรมชาติ จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น อยู่กับธรรมชาติอย่างชาญฉลาด และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยสร้างกำลังใจให้เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นการความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงานที่จะให้การสนับสนุน

แนวทางการพัฒนานี้จึงเป็นแนวทางการส่งเสริม และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์โดยมีกิจกรรมทางการตลาด การผลิต การบริหารการจัดการ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการผลิต ซึ่งจะ

นำไปสู่การพัฒนาชนบท เกิดการสร้างงานสร้างรายได้และนำไปสู่เป้าหมายของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรและวางรากฐานที่สำคัญของประเทศและสังคมไทย

สโลแกน

นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่งคั่งสู่เมือง

ปรัชญา

1. สร้างเสริมและพัฒนาท้องถิ่นมั่งคั่ง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในทุกกิจกรรม
3. กิจกรรมครอบคลุมข้ามช่วงอายุและพื้นที่

แนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์ (หลัก) 1 ประเภท เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบ ทรัพยากรของท้องถิ่น ลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นไปสู่เมืองใหญ่ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดขึ้น เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” นี้จะเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เกิดการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง นับเป็นกลยุทธ์การพัฒนาที่อาศัยหมู่บ้านเป็นหน่วยการพัฒนา (Unit of Development) เบื้องต้น และรวมเป็นเครือข่ายภายใต้ตำบล

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนจะสามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น และจุดขาย และสอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นเพื่อให้รู้จักแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

หลักการพื้นฐาน 3 ข้อ

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local yet Global) ผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance & Creativity) ทำความฝันให้เป็นจริงด้วยกระบวนการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยสร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของท้องถิ่น

3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ฟูมฟักประชาชนให้ใช้ชีวิตด้วยความท้าทายและจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์

หลักการและเหตุผล

การให้การสนับสนุน (Support) มากกว่าให้เงินช่วยเหลือ (Subsidy) หลักการของขบวนการนี้ไม่เน้นการให้เงินสนับสนุน (Subsidy) แก่ท้องถิ่น เพราะมักจะไปทำลายความสามารถในการพึ่งตนเอง รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนแก่ชุมชนต่างๆ ด้านเทคนิค เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนช่วยเหลือในด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการตลาด ท้องถิ่นจะรับความช่วยเหลือเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์อย่างเต็มที่ เช่น จากศูนย์วิจัยและแนะนำทางการเกษตรและประมง (Agricultural and Marine Product processing Research and Guidance Center) ในด้านการตลาด เพื่อจะเพิ่มยอดขาย อาจจัดตั้งบริษัทหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Product Corporation) เพื่อให้เป็นช่องทางในการกระจายสินค้าสู่ตลาดต่างๆ

นโยบายหลัก 3 ประการ

1. มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับ

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นต้องมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมและมีจุดเด่นเฉพาะ เป็นที่ยอมรับของตลาดภายในประเทศ และตลาดโลก

2. มีเอกลักษณ์เป็นที่ลือชื่อเพียงหนึ่งเดียว

ต้องมีการระดมความคิดในการคิดค้นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะช่วยกันทำได้ โดยคำนึงการรื้อฟื้นวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นให้สอดคล้องอย่างเหมาะสมไม่ซ้ำแบบกัน และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของหมู่บ้านหรือตำบลให้เป็นที่ยอมรับทั่วไป

3. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการปรับปรุงเทคโนโลยี

การสร้างบุคคลที่มีความคิดกว้างไกล มีความรู้ ความสามารถให้เกิดขึ้นในสังคมมีการวางแผนการตลาด มุ่งเน้นการผลิตและบริการโดยคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

กิจกรรมหลัก

1. ขยายสินค้าท้องถิ่นไปยังตลาด

ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และเป็นจุดเด่นของท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพเพื่อขยายตลาดออกสู่เครือข่ายท้องถิ่น ภาคเมือง และตลาดโลก

2. ผลิตและคิดค้นขึ้นเองในท้องถิ่น

โดยอาศัยความรู้ความสามารถของคนในชุมชน ให้ความร่วมมือกันรับผิดชอบ มีหน่วยงานของจังหวัด กระทรวง กรม กอง เป็นผู้คอยให้คำแนะนำ และคอยให้การสนับสนุน ในด้านของเทคโนโลยีและการคิดค้นอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ

3. การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพของท้องถิ่น

ท้องถิ่นนั้นๆ ต้องมีการเลือกเฟ้นบุคลากรที่มีความรู้ สามารถมองการณ์ไกลสามารถวางแผนงานในระยะยาวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อช่วยกัน แก้ปัญหาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตขึ้น

ขั้นตอนการเปิดตัวของแนวคิด “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

แม้ว่าการคิดค้นประสบความสำเร็จว่าควรจะมีผลิตภัณฑ์อะไรจึงเหมาะสม ก็ไม่ได้หมายความว่าประสบความสำเร็จ ถ้าปราศจากการกระจายสินค้าเหล่านี้ไปสู่ตลาด ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นตอนของการพัฒนา ต้องมีใจที่จะทำได้ เพื่อการอาจจำเป็นต้องอาศัย สื่อมวลชนช่วยสร้างกระแสเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยสร้างกระแสว่า “ทำไมหมู่บ้านข้างๆ เขาถึงพัฒนาได้ หมู่บ้านเราจะแพ้ไม่ได้ ต้องทำได้ด้วยหัวใจของการอยากทำ อยากสู้” ซึ่งจะนำไปสู่ การฝึกอบรมและการสะสมประสบการณ์

ขั้นที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เริ่มจากการพิจารณาว่าผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมของท้องถิ่นมีอะไรบ้าง หลังจากนั้นก็ทำการพิจารณาว่า ตลาดมีความต้องการหรือไม่โดยทำการสำรวจตลาด ทำการวิจัยเพื่อหาเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม การพิจารณาผลิตภัณฑ์ว่ามีอะไรบ้าง อาจดูจาก

ท้องถิ่นที่ก้าวหน้ากว่าทั้งภายในประเทศ ตลอดจนจากต่างประเทศ โดยทำการเลียนแบบดูบ้างใน
 ขั้นนี้ควรจัดตั้ง “ศูนย์แนะนำการเกษตรและประมง” เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมผลการวิจัยด้าน
 เทคนิคการผลิต การฝึกอบรม การแนะนำ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆ

ขั้นที่ 3 การกระจายสินค้า ในการนี้หน่วยงานในระดับต่างๆ ได้ช่วยโฆษณาสินค้าช่วย
 สืบเสาะหาตลาดและทำวิจัยตลาด รวมทั้งทำการขายด้วย

พลังขับเคลื่อนสำคัญของกระบวนการคน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

พลังขับเคลื่อนสำคัญของกระบวนการคนนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั่นเอง
 ประชาชนเป็นผู้นำเอาปัจจัยต่างๆ ได้แก่ หนึ่ง ระบบราชการบริหารส่วนท้องถิ่น สอง บริษัท สาม
 ความมีอยู่ของผู้นำ สี่ การรวมกลุ่มของประชาชน เป็นกลุ่มพลังต่างๆ มาสร้างพลังร่วม ดั่งมี
 รายละเอียดดังนี้

1. ระบบราชการ เนื่องจากกระบวนการคนเพื่อการพัฒนา “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”
 เป็นการสร้างการพัฒนาจากภายใน ดังนั้น แทนที่จะเป็นการขึ้นนำโดยภาครัฐฯ ขบวนการนี้ เป็น
 การคิดและทำจากล่างสู่บนโดยประชาชนมีส่วนร่วม ราชการเป็นเพียงผู้คอยติดตามการขับเคลื่อน
 เพื่อสรุปเป็นรายงาน แต่ละจังหวัด เมือง อำเภอ หมู่บ้าน ต่างก็มีวิธีการแตกต่างกันไป

ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนา ระบบราชการคือตัวจังหวัดเอง เป็นฐานของระบบ
 การปกครอง ไม่ได้มีการสร้างระบบช่วยเหลือต่างๆ ไว้รองรับโดยตรง อาจมีเพียงหน่วยงานเล็กๆ
 คอยรับเรื่องราวต่างๆ ตลอดจนติดตามการฟื้นฟูท้องถิ่นที่มีความก้าวหน้าไปเพียงใด สำนักงาน
 เล็กๆ ของจังหวัดนี้จะทำการออกสำรวจเพื่อประเมินผลรวบรวมข้อมูลข่าวสารเท่านั้น

อย่างไรก็ดี ในระดับตำบล และหมู่บ้าน ตลอดจนการบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ จะมีการ
 รวบรวมกลุ่มของประชาชน โดยมีเจ้าหน้าที่ระดับล่างๆ เหล่านี้ของจังหวัดเป็นพี่เลี้ยงเพื่อช่วย
 ผลักดัน และสนับสนุนการพัฒนาให้ผ่านขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการคน “หนึ่งตำบล หนึ่ง
 ผลิตภัณฑ์” ภายใต้ขบวนการทัศน์การพัฒนาขั้นต่างๆ นี้ ศูนย์ที่คอยช่วยเหลือเพื่อสอนเทคนิค
 การผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ นี้ จะใช้งบประมาณของหน่วยราชการซึ่งในระดับล่าง หรือ
 ตำบล หมู่บ้าน จะมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านต่างๆ ของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น เป็นผู้คอยให้ความ
 ช่วยเหลือ

2. บริษัท ทางจังหวัดต้องการ การมีส่วนร่วมของบริษัทในท้องถิ่นก่อน ถ้าบริษัทเหล่านี้ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา เพราะจังหวัดเชื่อว่าบริษัทในท้องถิ่นเหล่านี้จะรับผิดชอบและแก้ปัญหาาร่วมกันกับประชาชนพื้นที่โดยตรง

3. ผู้นำ ผู้นำเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับขบวนการพัฒนาเช่นนี้พอ ๆ กับการจัดตั้งองค์กรที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม ผู้นำในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้นำในการปกครองเท่านั้น แต่ก็ยังรวมถึงผู้นำธรรมชาติที่มาจากภาคประชาชนอื่น ๆ เช่น จากสหกรณ์ชาวนา ผู้บริหารโรงงาน ผู้บริหารสถานที่บริการอื่น ๆ ผู้นำเหล่านี้จะทราบถึงความต้องการ และผู้นำเหล่านี้เป็นผู้นำตามธรรมชาติของท้องถิ่นที่สามารถเป็นตัวแทนของความต้องการเหล่านั้นได้

4. องค์กรประชาชน ได้แก่ สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ หอการค้า กลุ่มผู้บริโภค ฯลฯ กลุ่มเหล่านี้เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ประชาชนต่าง ๆ วางรูปแบบและบรรทัดฐาน ที่แต่ละฝ่ายเสนอมา รวมถึงการเลือกผลิตภัณฑ์ใด ๆ เพื่อการผลิต การวางแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ ด้านการตลาด เป็นต้น

หลักการในการกำกับดูแล ติดตามและประเมินผลโครงการ

1. กรม/กอง/กระทรวง มีแผนงานต่าง ๆ ลงสู่ภาคปฏิบัติหลังจากการคัดเลือกผลิตภัณฑ์/บริการแล้ว อย่างไรก็ตาม อาจเกิดความซ้ำซ้อนของผลิตภัณฑ์ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ ดังนั้น ต้องสร้างระบบสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่ลงปฏิบัติการ เพื่อตรวจสอบความซ้ำซ้อนของโครงการ

2. มีหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากนายกรัฐมนตรี ทำการวิเคราะห์ ติดตามเพื่อประเมินผลสำเร็จ/ล้มเหลว เสนอโดยตรงต่อนายกรัฐมนตรี

3. งบประมาณโครงการขึ้นอยู่กับผลของการประเมิน

ขั้นตอนการบริหาร “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

ขั้นตอนที่ 1

ระดับตำบล องค์กรรับผิดชอบ อบต./ท้องถิ่น มีหน้าที่หลักในกระบวนการจัดเวทีประชาคมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ดีเด่นของตำบลให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาถิ่น วัตถุประสงค์ในท้องถิ่น และแผนชุมชน

ขั้นตอนที่ 2

ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ องค์กรรับผิดชอบ นตผ.อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีหน้าที่หลักในการจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นตำบลต่างๆ ของอำเภอ/กิ่งอำเภอ การบูรณาการแผน และงบประมาณ เพื่อให้การสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 3

ระดับจังหวัด องค์กรรับผิดชอบ นตผ.จังหวัด มีหน้าที่หลักในการจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นอำเภอต่างๆ ของจังหวัด การบูรณาการแผนและงบประมาณเพื่อให้การสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 4 และ 5

ระดับส่วนกลาง องค์กรรับผิดชอบ กอ.นตผ มีหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” กำหนดมาตรฐานหลักเกณฑ์การคัดเลือก/ขึ้นบัญชีผลิตภัณฑ์เด่นของตำบล และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนแม่บท
ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้/ประชาสัมพันธ์โครงการ

1. ประชุมทำความเข้าใจระหว่างฝ่ายราชการ ประชาชน เอกชน
2. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ แนวคิด หลักการ ปรัชญา
3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จังหวัด/อำเภอ ตำบล
4. กำหนดแผนงาน แนวทางการดำเนินการเน้นหลักการบูรณาการ การทำงาน “พหุ ภาคี”

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดผลิตภัณฑ์

1. คณะทำงานระดับตำบล/อำเภอ/จังหวัด ร่วมจัดประชาคมตำบลค้นหาผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเด่นในแต่ละท้องถิ่น
2. คัดเลือก/จัดลำดับผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตำบล

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์

1. วางแผนการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์
 - 1.1 ด้านการบริหารจัดการ
 - 1.2 การแปรรูปผลิตภัณฑ์
 - 1.3 การบรรจุภัณฑ์ การออกแบบ
 - 1.4 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น อย. มอก. รหัสสากล ฮาลาล
2. สนับสนุนแหล่งเงินทุน
3. ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์
4. วิจัยผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 4 การขยายตลาด (กระจายสินค้า)

1. วางแผนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่ตลาดภายใน ภายนอกประเทศ
2. วางแผนการขนส่ง จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
3. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ทางสื่อ E-Commerce
4. การประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก
5. จัดประกวดผลิตภัณฑ์ มอบประกาศเกียรติคุณ
6. จัดงานแสดงมหกรรมสินค้า “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”
7. วิจัยการตลาด

ขั้นตอนที่ 5 การติดตาม/ประเมินผล

1. กำหนดเกณฑ์ชี้วัด และมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์
2. ติดตาม ประเมินผลโดยคณะกรรมการจังหวัด/อำเภอ
3. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน

ลักษณะทั่วไปของโครงการ

กลุ่มแม่บ้านเมืองบาง เป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ต.วัดธาตุ อ.เมือง จ.หนองคาย ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อ เป็นการสนับสนุนการผลิต นอกภาคเกษตรกรรม เพื่อ เพิ่มรายได้ ของสมาชิกในกลุ่ม อันจะส่งผลไปถึง คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของสมาชิก และครอบครัว นอกจากนั้น ยังเป็นการลด ปัญหาการว่างงาน เนื่องจาก หมดฤดูการทำนา ทำให้คนในกลุ่มมีงานทำ และยังเสริมสร้างความสามัคคี ในชุมชนอีกทางหนึ่ง จากการสัมภาษณ์ คุณภาพร ตันนารัตน์ ผู้นำกลุ่ม แม่บ้านเมืองบางนี้ได้ความว่า “ ชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านนี้ขึ้นมา เมื่อประมาณ เดือน มิ.ย. 43 เริ่มจากจำนวนสมาชิก 13 คน และผลิตสินค้า เพียง 2-3 ชนิด แต่ปัจจุบันทางกลุ่มมีสมาชิกกว่า 60 คน สถานที่ตั้งคือ บ้านเลขที่ 258 หมู่ที่ 1 บ้านเมืองบาง ตำบลวัดธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย และผลิตสินค้ามากมายหลายชนิด”

ลักษณะทั่วไปด้านการผลิต

ในส่วนนี้จะได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปด้านการผลิตของกลุ่มอาชีพ ดอกไม้ประดิษฐ์ ภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หมู่บ้านเมืองบาง ต.วัดธาตุ อ.เมือง จ.หนองคาย ซึ่งจะทำให้ทราบว่ากลุ่ม อาชีพตัวอย่างกลุ่มนี้ทำการผลิต ผลิตภัณฑ์โดยใช้ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้อะไร บ้าง และมีขั้นตอนการผลิตอย่างไร ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการศึกษา นี้ สามารถแยกประเภทดอกไม้ประดิษฐ์ ออกเป็น ดังนี้

1. ดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา
2. ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าเคลือบกาวเคมี
3. ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ
4. ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว
5. ดอกไม้ประดิษฐ์จากดิน

ดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา

ก

ข

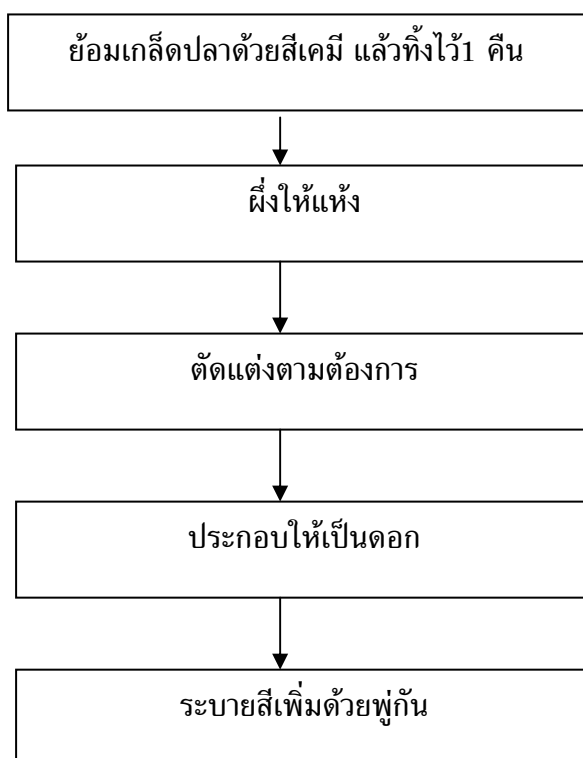
ภาพที่ 3 ดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา

ที่มา: ทักษิณ (2549)

ดอกไม้ประดิษฐ์ชนิดนี้ เป็นการนำเกล็ดปลามาย้อมสีและประดิษฐ์ เป็นดอกไม้แบบต่าง ๆ หรือนำไปประดับตกแต่งของใช้ต่าง ๆ เช่น แจกัน กรอบรูป กล่องใส่ทิชชู เป็นต้น ดอกไม้ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ ดอกกล้วยไม้ ดอกดาวกระจาย ฯลฯ วิธีการทำความสะอาดทำได้ง่ายโดยการใช้แปรงปัดเบา ๆ หรือใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาด เช็ดทำความสะอาดโดยที่สีไม่ตก แต่ไม่ควรนำไปแช่น้ำหรือล้าง น้ำ เพราะจะทำให้ดอกไม้หลุดเสียหายได้ เนื่องจากกาวที่ใช้ไม่ทนน้ำ วัสดุที่เป็นองค์ประกอบ สำคัญในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ของกลุ่มอาชีพสตรีแปรรูปอาหารและศิลปะประดิษฐ์ ประกอบด้วย

1. เกล็ดปลาชนิดต่าง ๆ
2. สีย้อมเคมี
3. ลวดขนาดเล็ก
4. กระดาษพินก้าน (ฟลอร่าเทป)
5. กาวซิลิโคนแห้ง

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา ส่วนใหญ่เป็นวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้สำเร็จรูป ประกอบด้วย กรรไกร มีด พู่กัน ปืนกาว คีมตัดลวด ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลาเป็นดังนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา

ที่มา: จากการสำรวจ

ขั้นตอนที่ 1 นำเกล็ดปลามาย้อมสีด้วยสีย้อมเคมีที่ผสมสีตามต้องการเรียบร้อยแล้ว แช่ทิ้งไว้ 1 คืน จนกระทั่งเกล็ดปลาดูดสีจนหมด โดยสังเกตจากสีย้อมที่แช่ เกล็ดปลาจะกลายเป็นสีขาวขุ่น

ขั้นตอนที่ 2 ฝังเกล็ดปลาให้แห้งในที่ร่มมีลมโกรก

ขั้นตอนที่ 3 ตัดแต่งเกล็ดปลาให้เป็นกลีบดอกตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 4 นำเกล็ดปลาที่ย้อมสีแล้วมาประกอบเป็นดอกกับลวดด้วยกาวแห้ง และ พันฟลอร่าเทป

ขั้นตอนที่ 5 ระบายสีเพิ่มด้วยพู่กันเพื่เน้นรายละเอียดของดอกไม้ให้สมจริงมากขึ้น

ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าเคลือบกาวเคมี

ก

ข

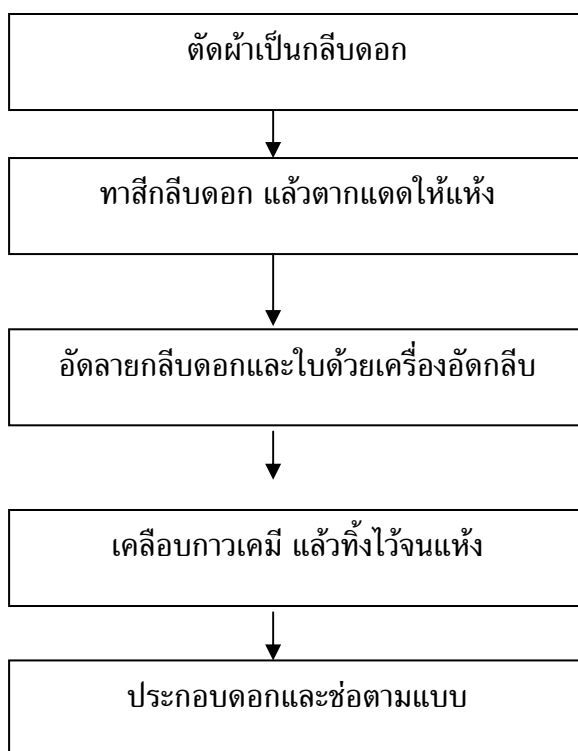
ภาพที่ 5 ดอกไม้ผลิตจากผ้าเคลือบกาวเคมี

ที่มา: ทักษิณ (2549)

ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าเคลือบกาวเคมีเป็นงานประณีต มีรูปแบบสีสันทันสวยงามและเหมือนจริง เนื่องจากการนำต้นไม้และดอกไม้จริงมาเป็นแบบในการทำผลิตภัณฑ์ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบหรือสีสันทัน ดอกไม้ที่เป็นที่นิยม คือ ดอกกล้วยไม้ฟาแลนด์ ดอกชวนชม เป็นต้น วิธีการทำความสะอาดทำได้โดยการใช้แปรงปัดฝุ่นเบา ๆ หรือใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดเช็ดทำความสะอาด ข้อดีของดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าเคลือบกาวเคมีคือ ไม่มีปัญหาในการขนส่งเนื่องจากผลิตภัณฑ์มีการคืนตัวไม่ว่าก๊อกลีบดอกหรือใบจะถูกพับหรือหักก็สามารถคืนตัวกลับมาได้ดังเดิม วัสดุที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์ (ผ้าเคลือบกาวเคมี) ประกอบด้วย

1. ผ้าสำหรับทำก๊อกลีบดอกและใบ
2. กาวเคมี
3. ลวดขนาดต่าง ๆ
4. สีย้อมผ้า
5. กระดาษพันก้าน (ฟลอร่าเทป)
6. เรซิน

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าเคลือบกาวเคมี ประกอบด้วย กรรไกร มีด คีมตัดลวด พู่กัน ฟองน้ำ ใช้ประกอบกับเครื่องปั๊มลม เครื่องตัดก๊อกลีบ เครื่องอัดก๊อกลีบ เครื่องไมโครเวฟ ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าเคลือบกาวเคมีเป็นดังนี้

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการทำดอกไม้ผลิตจากผ้าเคลือบกาวเคมี

ที่มา: จากการสำรวจ

ขั้นตอนที่ 1 ตัดผ้าเป็นก๊ีบดอกด้วยเครื่องตัดก๊ีบดอก โดยสามารถตัดผ้าได้มากถึง 10 ชั้น

ขั้นตอนที่ 2 ทาสีก๊ีบดอกและก๊ีบใบโดยการย้อมสี ตกแต่งด้วยการพ่นแอร์บรัช แล้วแต่ลักษณะชิ้นงานที่ทำ ตากแดดให้แห้ง หากมีฝนตกจะนำไปอบใน เครื่องไมโครเวฟแทน

ขั้นตอนที่ 3 อัดลายก๊ีบดอกและใบด้วยเครื่องอัดก๊ีบ

ขั้นตอนที่ 4 เคลือบกาวเคมีโดยการนำฟองน้ำชุบกาวทาที่ก๊ีบดอกและก๊ีบใบ ทิ้งไว้รอจนแห้ง

ขั้นตอนที่ 5 ประกอบดอกและช่อตามแบบ

ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ

ก

ข

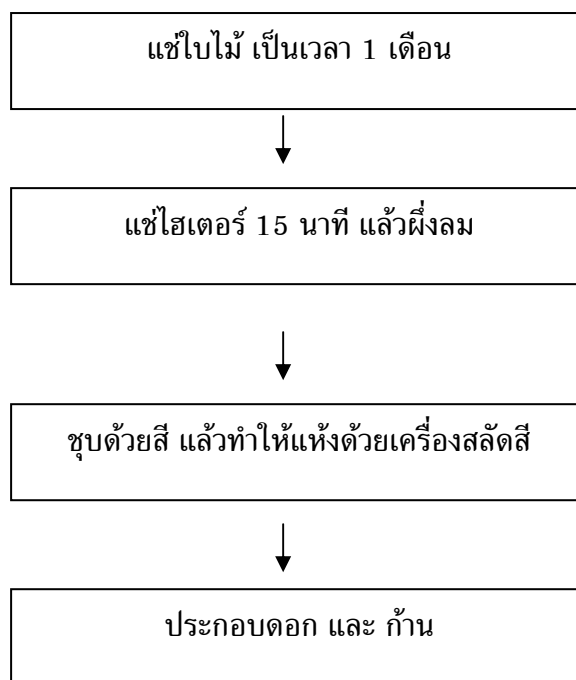
ภาพที่ 7 ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ

ที่มา: ทักษิณ (2549)

ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติสามารถดูแลได้ง่ายด้วยการฉีดน้ำ เป็นละอองฝอยไปที่ดอกไม้ได้โดยตรงซึ่งจะทำให้ดอกไม้ที่พับ หัก หรือยับ คลายตัวกลับมาสวยได้ดังเดิม โดยที่สีไม่ตก ดอกไม้ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ ดอกดาวกระจาย ดอกหญ้า ดอกทานตะวัน ดอกทิวลิป ดอกตุ้มข้าว เป็นต้น วัสดุดิบที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ ประกอบด้วย

1. เส้นใยใบไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น ใบยางพารา ใบโพธิ์ เป็นต้น
2. วัสดุธรรมชาติต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประกอบหรือตกแต่งให้เป็นดอกไม้ได้ เช่น เม็ดสน ดอกหญ้า ดอกสะแก ก้านธูป ฝักบัว ก้านลาน ข้าวฟ่าง ต้นไม้กวาด เป็นต้น
3. ทางมะพร้าว
4. ด้าย
5. กาวใสสำหรับทำดอกไม้ประดิษฐ์โดยเฉพาะ
6. ลวด
7. กระดาษพันก้านสีน้ำตาลเข้ม (ฟลอร่าเทป)
8. สีย้อมไหมชนิดผง

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์วัสดุธรรมชาติเป็นวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้สำเร็จรูป ประกอบด้วย กรรไกร คีมตัดลวด นอกจากนี้ ยังมีเครื่องบีบสี เครื่องอัดลาย เครื่องสลัดสี ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติเป็นดังนี้

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ

ที่มา: จากการสำรวจ

ขั้นตอนที่ 1 นำใบน้ำอายุประมาณ 4-5 เดือน (โดยดูจากสีใบน้ำที่มีสีเขียวเข้ม) มาแช่น้ำเป็นเวลา 1 เดือน เพื่อให้เหลือแต่เส้นใยใบน้ำหรือที่เรียกว่า ไบบาง

ขั้นตอนที่ 2 นำไบบางที่ได้มาแช่ไอน้ำ ประมาณ 15 นาที ล้างออกด้วยน้ำ แล้วผึ่งลม

ขั้นตอนที่ 3 ผสมสีย้อมไหมชนิดผงกับน้ำร้อนให้ได้สีที่ต้องการ และนำไบบางที่ได้มาชุบสีที่ผสมไว้ ทำให้แห้งด้วยการนำเข้าเครื่องสลัดสี

ขั้นตอนที่ 4 ประกอบดอกและตกแต่งด้วยวัสดุธรรมชาติอื่น ๆ ด้วยด้าย ลวด และกากับทางมะพร้าว จากนั้นพันก้านดอกด้วยกระดาษพันก้าน

ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว

ก

ข

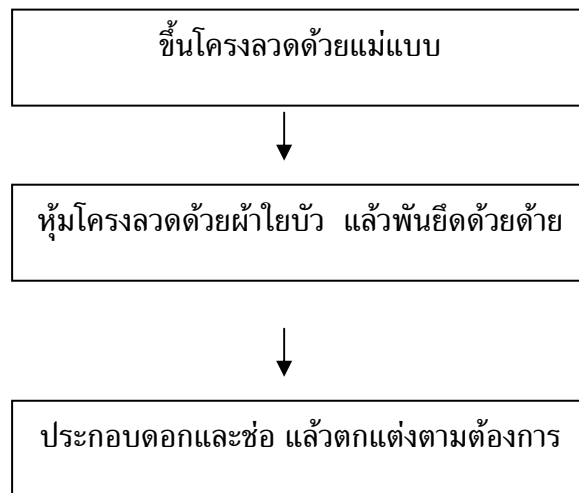
ภาพที่ 9 ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว

ที่มา: ทักษิณ (2549)

ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัวเป็นงานประณีต รูปแบบเหมือนจริง และสีสวยงาม ดอกไม้ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ ดอกบัว ดอกดาหลา ดอกกล้วยไม้ ดอกลิลลี่ ดอกกุหลาบ เป็นต้น วัสดุดิบที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว ประกอบด้วย

1. ผ้าใยบัว
2. เกสรดอกไม้สำเร็จรูป
3. ลวด
4. ด้าย
5. กระดาษพันก้าน (ฟลอร่าเทป)
6. กากเพชร
7. กาว

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว ประกอบด้วย กรรไกร คีมตัดลวด แม่แบบขนาดต่าง ๆ ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัวเป็นดังนี้

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว

ที่มา: จากการสำรวจ

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นโครงสร้างเพื่อทำกลีบดอกและใบด้วยแม่แบบ

ขั้นตอนที่ 2 หุ้มโครงสร้างด้วยผ้าใยบัวสีต่าง ๆ ตามต้องการ พันยึดด้วยด้าย

ขั้นตอนที่ 3 ประกอบดอกและช่อด้วยด้ายและกาว จากนั้นพันก้านด้วยกระดาษพันก้าน ตกแต่งด้วยกากเพชรเพื่อเพิ่มความสวยงาม

ดอกไม้ประดิษฐ์จากดิน

ก

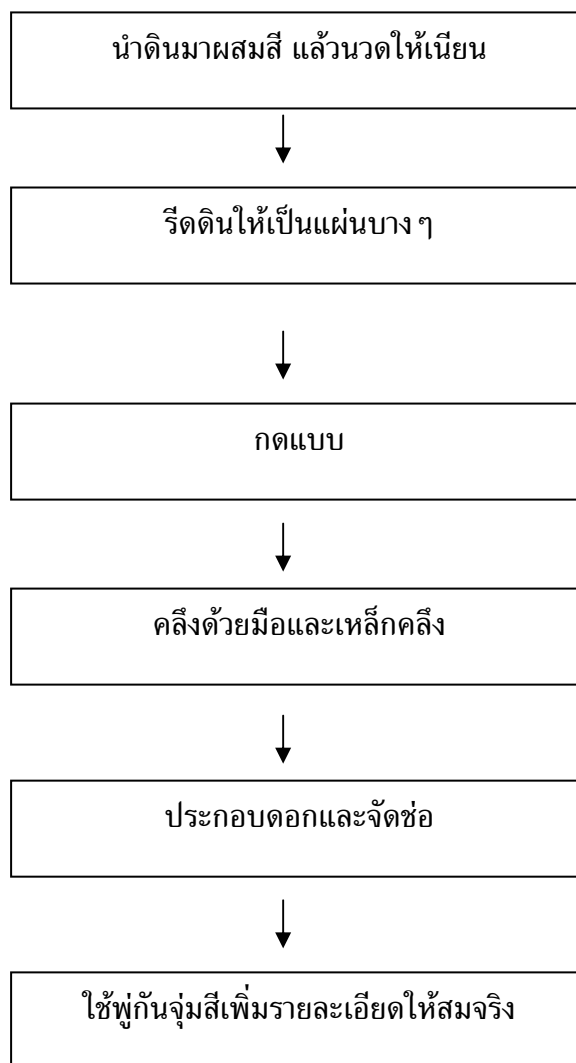
ข

ภาพที่ 11 ดอกไม้ประดิษฐ์จากดิน
ที่มา: ทักษิณ (2549)

ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินไทยผสมดินญี่ปุ่นส่วนมากเป็นดอกไม้จำลองชนิดต่าง ๆ มีหลากหลายชนิด หลากหลายขนาด มีความทนทาน ใช้ได้นาน ไม่ละลายน้ำ สีไม่ตก แมลงไม่กัดกิน และ กลีบดอกไม้แตกหักง่าย ดอกไม้ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ ดอกกล้วยไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น ฟาแลนด์ ช้างกระ แคนทลียา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี ดอกกุหลาบ ดอกบัว ดอกลิลลี่ ดอกทิวลิป และ ดอกไม้จิ๋ว ซึ่งเป็น การทำดอกไม้ย่อส่วนชนิดต่าง ๆ นอกจากนี้จะใช้ประดับตกแต่งเป็นกระถาง กระเช้า และแจกันแล้ว ยังสามารถนำมาตกแต่งเป็นกรอบรูปและเข็มกลัดได้อีกด้วย วัสดุดิบที่เป็นองค์ประกอบสำคัญใน การทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากดิน ประกอบด้วย

1. ดินไทยสำเร็จรูปหรือดินไทยผสมเอง โดยนำแป้ง กาว สารกลีเซอรีน น้ำมันพีช และ น้ำมะนาวสด มาณพอให้เข้ากัน
2. ดินญี่ปุ่นสำเร็จรูป
3. สีน้ำมัน
4. กาว
5. ลวด
6. กิ่งไม้และรากไม้

วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากดิน ประกอบด้วย มีด กรรไกร คีมตัดลวด พู่กัน แม่แบบขนาดต่าง ๆ เหล็กค้ำค้ำ เครื่องรีดดิน ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากดินเป็นดังนี้

ภาพที่ 12 ขั้นตอนการทำดอกไม้ประดิษฐ์จากดิน

ที่มา: จากการสำรวจ

ขั้นตอนที่ 1 นำดินไทยและดินญี่ปุ่นมาผสมสีและนวดให้เนียน

ขั้นตอนที่ 2 รีดดินที่ผสมสีแล้วให้เป็นแผ่นบาง ๆ

ขั้นตอนที่ 3 กดแบบ

ขั้นตอนที่ 4 คลึงให้พริ้วตามธรรมชาติด้วยมือและเหล็กคลึง

ขั้นตอนที่ 5 ประกอบดอกและจัดช่อด้วยกาบให้สวยงาม

ขั้นตอนที่ 6 เพิ่มรายละเอียดของสีให้สมจริงด้วยพู่กันจุ่มสี

ถึงแม้ว่าดินไทยจะมีราคาถูกกว่าดินญี่ปุ่น แต่เนื่องจากดินไทยมีความแข็งตัวมากกว่าและมีคุณภาพที่ไม่แน่นอน ทำให้การทำดอกไม้ประดิษฐ์ที่ใช้แต่ดินไทยจะได้กลีบดอกที่ไม่เป็นธรรมชาติ เท่ากับใช้ดินญี่ปุ่น แต่หากจะใช้แต่ดินญี่ปุ่นดอกไม้ที่ประดิษฐ์ได้ก็จะมีความอ่อนตัวจนทำให้กลีบ ดอกและกลีบใบเสียรูปได้ ดังนั้น จึงนิยมใช้ทั้งดินไทยและดินญี่ปุ่นมาใช้ ร่วมกัน เพื่อให้ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ได้มีความเป็นธรรมชาติและมีรูปแบบที่สวยงาม ไม่อ่อนตัวและไม่เสียรูปทรง นั่นเอง

ลักษณะทั่วไปด้านการตลาด

ในส่วนนี้จะได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปด้านการตลาดของกลุ่มอาชีพดอกไม้ประดิษฐ์ ภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในบ้านเมืองบาง พบว่า ดอกไม้ประดิษฐ์มีความหลากหลายทั้งในส่วนของชนิดและรูปแบบ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายและมีมูลค่า เพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการซื้อสินค้ามากขึ้น และเนื่องจากดอกไม้ประดิษฐ์เป็น สินค้าเลียนแบบธรรมชาติที่ต้องอาศัยความประณีตในการผลิตอย่างมาก การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคจะขึ้นอยู่กับรสนิยมความชอบในตัวผลิตภัณฑ์และราคาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ทางกลุ่มจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความทันสมัย เป็นที่ต้องการของ ตลาด และมีความพยายามสร้างความเป็นเอกลักษณ์หรือจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ของตนเพื่อให้ สามารถแข่งขันในตลาดได้ การใช้ตราสัญลักษณ์เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างจาก แหล่งผลิตอื่น ๆ แต่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การลองผิดลองถูก โดยไม่ได้รับการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมจากหน่วยงานใด ๆ ทั้งจากภาครัฐ และเอกชน แต่จะเป็นการร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์กันเองของประธานและกรรมการกลุ่ม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคจะขึ้นอยู่กับรสนิยมความชอบในตัว ผลิตภัณฑ์และราคาเป็นส่วนใหญ่ แต่เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีผู้เข้ามาในตลาดเป็นจำนวนมากทำให้ ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น สินค้าก็มีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ราคาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการ ตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค หากมีการตั้งราคาจำหน่ายสูงมากจะทำให้ผลิตภัณฑ์ขายยาก แต่หาก ตั้งราคาจำหน่ายต่ำเกินไปก็จะไม่คุ้มกับต้นทุนที่เสียไป ทำให้กลุ่มผู้ผลิตตัวอย่างประสบปัญหา ด้านการตั้งราคาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการแข่งขันทางด้านราคาสูงมาก ทำให้ ต้องพยายามหาทางปรับลดราคา

ผลิตภัณฑ์ของตนลงเพื่อให้สามารถแข่งขัน และอยู่ในตลาดได้ต่อไป ทำให้ราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ค่อนข้างถูกเมื่อเปรียบ เทียบกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้

สภาวะการณ์ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเมืองบางนั้น มีช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีการส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศอีกด้วย และยังได้เข้าร่วมจำหน่ายสินค้าในงานเมืองแห่งภูมิปัญญาไทย (OTOP CITY) ณ ศูนย์การค้า อิมแพค เมืองทองธานี ระหว่างวันที่ 21-28 ธันวาคม 2546 ซึ่งถือเป็นงานจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในรอบปี โดยในงาน OTOP CITY กลุ่มแม่บ้าน บ้านเมืองบางสามารถจำหน่ายสินค้าได้เป็นจำนวนมาก สำหรับการจำหน่ายไปต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการส่งออกจำหน่ายโดยผ่านพ่อค้าคนกลาง

ด้านการส่งเสริมการจำหน่ายจะมี การโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มโดยผ่านทางเว็บไซต์ thaitambon.com โดยจะมีรายละเอียดของ ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้แก่ ราคา รูปภาพ เบอร์โทรศัพท์ และสถานที่ติดต่อ ทำให้ผู้ที่สนใจสินค้ามีความ สะดวกในการสั่งสินค้าเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังมีการให้ส่วนลดแก่ลูกค้าที่ซื้อผลิตภัณฑ์เป็น จำนวนมาก อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย โดยให้มีการนำผลิตภัณฑ์ ไปแสดงและจำหน่าย ณ ศาลาว่าการจังหวัดหนองคาย โดยเจ้าหน้าที่ของพัฒนาชุมชนจะเป็นผู้ดูแล รับผิดชอบและจำหน่ายสินค้าให้ โดยที่ทางกลุ่มไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น